

MELLAN SKÖLDARNA

UTGES AV FÖRENINGEN SLÄKTEN SCHILDT I SVERIGE

Kära medlemmar

Styrelsen hoppas att sommaren trots sin väderlek varit vederkvickande och givit energi som räcker långt in på nästa år!

Även om det är knappt tre år till nästa släktmöte så hoppas vi att vi ska kunna arrangera några lite mer "informella" träffar under tiden – och att många ska kunna komma. Läs inbjudan till ett mingel redan i november på sista sidan!

Vi kommer också att fortsätta vårt arbete med släktforskning och hemsida.

* Släktmötet 2012 *

Vart tredje år har föreningens medlemmar möjlighet att träffas vid släktmötet för att avhandla rent föreningsmässiga ärenden men framför allt för att umgås. Den 28 april gick det hela av stapeln i en för oss oprövad lokal. Genom vår ordförandes förmedling hade föreningen fått hyra restaurangen Lindas mat, strax norr om Humlegården i Stockholm.

Antalet anmälda ökade successivt under april månad och blev till slut 28 personer. Några kom enbart till släktmötesförhandlingarna, några enbart till middagen.

Det ungdomliga inslaget var markant och bådär gott för kommande år.

Mötet började kl 15, kaffebordet stod dukat och vädret tillät att de höga glasdörrarna mot innegården stod öppna.

Småningom vidtog förhandlingarna för föreningens åttonde släktmöte under Annikas ordförandeskap. Föreningens

verksamhetsberättelse för den gångna treårsperioden finns återgiven i detta medlemsblad. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för periodens

verksamhet och ekonomi. Två nya styrelsemedlemmar invaldes som ersättare för Lena Schildt, som arbetar utomlands och Helena Schildt Tossman, som av tidsbrist av sagt sig omval nu. Nyinvalda i styrelsen

Släktmötet fick sedan ta ställning till föreningens hemsida, då huruvida innehållet ska vara tillgängligt för vem som helst eller om en del ska vara nåbart endast för föreningens medlemmar via kod. Mötet ansåg att hemsidan ska vara öppen. Därefter var den formella delen avslutad. Som förannonserats berättade sedan Gunilla Schildt och Ulrika Kjerrulf om de böcker, som varje betalande medlem sedan fick under mötet: Schildtar i Småland och Schildtar i Västerbotten. Båda skrifterna har presenterats i tidigare nummer av *Mellan sköldarna*. Icke närvarande medlemmar kommer att få sina böcker sig tillsända. Till de närvarande utdelade Gunilla en vackert utformad stamtavla av den gren av släkten i Sverige, som härstammar från Gustaf, död 1736, befryndad med ”stamfadern Jürgen”. Med den som grund kan nu levande ätteläggare bygga vidare med sina familjer. Som i alla stamtavlor kan fel uppstå och Gunilla uppmanade oss att meddela eventuella felaktigheter, så att de inte sprids vidare.

Johan Schildt informerade mer handfast om olika möjligheter till släktforskning med datorns hjälp. Numera är det hela mer internationellt och kontakter kan knytas med Schildtar i andra länder samtidigt som att antal betalprogram finns för forskning i Sverige.

Så lite bensträckare och omdukning inför middagen till tre långbord varav ett för den yngre generationen, alla med väl uttänkt bordsplacering. Vid tidigare släktmöten har Johan varit ansvarig för middagsmaten. Denna gång var maten förberedd av restaurangen men mycket arbete föll ändå på vår skattmästare, som bistods av yngre schildtar. Den njutbara trerättersmiddagen avåts i gemytlig samvaro.

Vi, som var där, tackar varandra för ett synnerligen trevligt släktmöte!

Vad innebär dagens adelskap?

I boken *Svenska adelns historia* författad av Bo Eriksson finns följande definition: ”Även om de (adliga) kan verka osynliga för den oinitierade finns adel överallt. Namnen avslöjar en del, men i övrigt finns det inget som visar vem som är adel. De klär sig inte på ett speciellt sätt, bor generellt sett inte annorlunda än andra människor – adelspersoner finns i alla sociala sammanhang. Men de förblir likväl adel, vilket de också är medvetna om oavsett om det präglar identiteten eller inte. För den delen av adeln går inte att ändra på. Antingen är man det eller inte – adelskap är inget man väljer eller får. Det går inte att säga upp sitt adelskap, adel är inte ett abonnemang eller en förening man kan begära utträde ur utan en genealogisk förbindelse med det förflutna.”

Citatet ger väl en träffande beskrivning.

Vår förening på trappan till ”sitt” Riddarhus vid släktmötet 1994.

Ett brev betyder så mycket

Det var en gång Postens reklamkampanj för att få oss att skicka fler brev. Det är också titeln på en visa av Tore Skogman från 1960-talet. Mycket kan tolkas in i ett brev både av brevskrivare och mottagare. Handskrivna brev börjar bli allt mer sällsynta och man kan undra vad detta betyder för framtidens forskare. E-breven är av en annan karaktär och hur länge finns de kvar och kan tas fram?

Här får vi ta del av ett brev skrivet 1799 av Carl Ulric Schildt, den Carl Ulric som levde 1772 till 1828. Dateringen är Strömsnäs 31 mars 1799. Strömsnäs var kaptensboställe i Kåge ca 1½ mil norr om Skellefteå nära kusten. Det var bostad för Carl Ulrik och hans familj från 1792 till 1809. Där utspelade sig leken med gevär mellan två unga pojkar där husets son Johan Ulric blev så förfärad över vådaskjutningen att han var på väg att ta livet av sig i en näraliggande tjärn. Som vi vet hann de vuxna ingripa och förhindra det hela.

Nå, brevet börjar *Högvälborne Herr Baron och Bergs.Råd!*

Om jag ägde den lyckan att personligen vara kjänd, skulle det förekomma mig mindre rörande; och jag skulle kanske med mera frimodighet och mera hopp, kunna anmäla mitt ärende.

Adressaten var friherre Samuel Gustaf Hermelin, en man som bland annat verkade för Norrbottens utveckling med bergshantering. Carl Ulric befinner sig i en till synes olöslig ekonomisk svårighet och erbjuder sina tjänster till friherre Hermelin.

Vid 14 års ålder engagerades jag till militarien som Officer och min far, af hvilken jag väntade vidare hjälp dog under kriget, och jag vid 17 års ålder, lemnades mig sjelf. Sedermera har jag väl avancerat till Stabscapitaine, och till den grad har jag måst accordera mig sjelf med lånta pengar.--- Lönen 100 Rd är otillräcklig i dessa tider, i synnerhet, som jag deraf måste taga Räntan på min Skuld.

För att slippa den, har jag tänkt taga afskjed, för att af det utfallande accordet kunna betala----- Jag har sjelf uppfunnit den utvägen, och mina vänner hafva äfven styrkt mig i hopp om gracieuse villfarelse, att erbjuda mig till Herr Baron och Bergsrådets tjenst.

Låt oss få lite fakta om Samuel Gustaf Hermelin. Han föddes 1744, blev en studerad man, som inte ryggade för att ta strid för sina åsikter. Han blev småningom bergsråd, utvecklade smältprocessen i Falun. I Ädelfors guldverk i Småland införde han värdefulla förbättringar. En studieresa förde honom till Nordamerika, en äventyrlig resa på tre år. C. G. Hermelin insåg vikten av väl återgivande kartor både över gruvområden och landet i övrigt och nedlade mycken möda och egna pengar på att tillskapa kartor över dåtida Sverige. Verket kallas Hermelinska kartverket.

Malmfyndigheterna i Norrbotten var kända vid denna tid och flera olika entreprenörer hade med stor energi och stort kapital satsat på malmbrytning och järnförädling men inte fått bärighet i verksamheten. Även Samuel Gustaf Hermelin blev intresserad, Han inköpte bl.a. Meldersteins nedlagda bruk – det som småningom skulle bli LKAB – och startade Selets bruk. Han satsade även på nyodling och utdikning, kring 140 småjordbruk tillskapades. Hela hans imperium tycktes först ge god avkastning men småningom drabbades även han av flera motgångar och han tvingades till konkurs kring sekelskiftet 1800. Som för hans föregångare drabbades verksamheten av stora svårigheter på transportsidan. Lönsamhet i de norrbottniska malmfälten kom egentligen först i och med att järnvägen drogs dit.

Men Carl Ulric Schildts brev skrevs innan S. G. Hermelin drabbades av sina motgångar. Brevskrivaren var 27 år gammal, han säger sig ha eget hushåll, han är skuldsatt. För att förbättra sin situation vill han

uppenbarligen arbeta som något slag av tillsynsman på Hermelins marker. Carl Ulric räknar med att kunna klara sig på den lön han då får. Genom att sluta som officer kan han då "sälja" sin tjänst till efterträdaren och kunna lösa sitt lån.

Brevet tycks vara skrivet av en person utan möjlighet till hjälp från anförvanter. Fadern Johan Peter hade avlidit under fälttåg i Finland 1789, modern Christina Elisabet Brunneman hade dött sex år senare. Av hans åtta syskon hade fem dött som mycket små; det var Johan Peter, Carl Johan, Johanna Elisabet, Eva Maria och ännu en Johan Peter. Carl Ulric var ende sonen och han hade då tre systrar i livet. Äldsta system Anna Christina hade avlidit 1786 och hennes make hade tagit tjänst i Wasa och var omgift. Johanna Elisabet – samma namn som givits ett av de döda små barnen – hade gift sig med Luleås borgmästare Olof Ruthberg. Den näst yngsta system Margareta Fredrika vet vi inte så mycket om. Dock står hon som *fröken* bland faddrarna vid Carl Ulrics son, Johan Ulrics dop 1793. Magdalena, den yngsta i syskonskaran var vid tiden för brevet skrivande ogift. Carl Ulric var troligen förmyndare för sina båda ogifta systrar och då även ekonomiskt ansvarig för deras uppehälle.

Hade han några farbröder att få hjälp av? Fadern Johan Peters ende bror, Carl Reinhold, hade avlidit redan 1743 som 15-åring, de två systrarna var gifta i Finland. Något större arv hade säkerligen inte funnits efter Johan Peter själv.

Carl Ulric hade 1794 ingått äktenskap med Christina Catarina Hollsten. Kanske hade hans mor sett till att han fått en lämplig hustru. Paret har nu en son, som är sju år, det är Johan Ulric. Enligt Elgenstierna ska även tvillingar ha fötts 1795, De ska ha avlidit 1796. I Nederluleå församlings födelsebok finns då emellertid bara antecknat en son, Per Agaton, född 30/11 1795. Bland skaran av faddrar står härads hövdingen Ekorn antecknad. Hans fullständiga namn var Per Adolf Ekorn, han var en känd person i denna landsända, var lantmätare och lagman. När Västerbottens län delades 1810 blev denne Ekorn Norrbottens läns förste landshövding.

I brevet skriver Carl Ulric att han *vill skaffa Cautions män (borgensmän) för hvad mig anförtros och jag åberopar hvar redlig som känner mig, att gifva vitsord om min caractere och mitt uppförande. – Med ett ord – Jag önskade äga uppseende och förvaltning öfver Herr Barons och Bergs Råds ägendor härå orten.*

Carl Ulric skriver vidare att härads hövdingen Ekorn är den person, som ska överlämna själva brevet till baron Hermelin, härads hövdingen blir alltså Carl Ulrics böneman.

Tyvärret vet vi inte vad Samuel Gustaf Hermelin skrev för svar. Det enda vi vet är att Carl Ulric fortsatte på den militära banan. Han slutade som överstelöjtnant och hann alltså stiga i graderna innan han 1819 fick avsked. Han dog 56 år gammal 1828. Hans maka överlevde honom med hela 38 år.

Personnotiser

Den 25 maj 2011 fick Eva Schildt och Martin Gumpert sin andra dotter, Lois Anna Martinsdotter.

Säkert finns mer som borde noteras här. Redaktören ber er läsare att lämna uppgifter som kan höra hemma under Personnotiser. Mellan Sköldarna vill kunna vara ”rikstäckande”.

Föreningens hemsida

Under släktmötet diskuterades vår hemsida med adressen www.schildt.me. Där finns redan nu lite om släktens historia och den släktforskning med personregister som Johan Schildt jobbar med. Vår avsikt är att hemsidan också ska användas för att sprida kännedom om kommande aktiviteter inom föreningen. Om du önska något infört på hemsidan, kontakta Johan på nedanstående mailadress.

Brevpapper & kuvert

Föreningen har åter låtit trycka upp en upplaga brevpapper, kuvert och korrespondenskort med vapnet i blindtryck. Den är tryckt för hand med en gammal järnstamp som Anna-Lena har i sin ägo. Inte många tryckerier kan utföra sånt här tryck längre och förmodligen är det sista gången vi kan få det gjort. Eftersom det är rent hantverk är det en ganska stor investering för oss så vi hoppas att många vill köpa papper och kuvert. Det är ett vackert papper som heter Conqueror. Pris/styck för A4-brevpapper, 2 kr, korrespondenskort, 3 kr och kuvert, 6 kr. Detta är självkostnadspris och man kan beställa från johan@schildt.se.

Styrelsen

och övriga funktionärer i vår förening består nu av nedanstående:

Ordförande	Annika Schildt , Stockholm
Vice ordförande	Ulrika Kjerrulf , Ljusdal
Sekreterare	Sara Herring , Stockholm
Skattmästare	Johan Schildt , Stockholm
Ledamot	Johannes Schildt , Stockholm
Suppleant	Marie-Louise Schildt , Malmö
Ständig ledamot	Roger Schildt , Husum
Revisor	Henrik Schildt , Linköping
Revisorsuppleant	Jürgen Schildt , Karlstad
Valberedning	Maria Schildt Nordlöf , Saltsjö-Boo Sebastian Schildt , Bromma

Inbjudan till Höstmingel

För andra året i rad bjuder släktföreningen in till ett höstmingel på Mornington hotell i Stockholm.

Tid: Torsdagen den 15 november med start kl 18.00

Adress: Nybrogatan 53

Närmaste tunnelbanestationer: Östermalmstorg eller Stadion, uppgång Karlavägen

Anmälan: Inte nödvändig att göra, men för att vi ska kunna reservera lagom med platser uppskattas om du vill meddela ett ja, nej eller kanske till ordföranden på annika.home2@gmail.com eller 070-25 10 179.

Vi möts under informella former i hotellets restaurang som har ett hemtrevligt bibliotek. På menyn finns bland annat rätter med närproducerat kött, vilt och fågel. Dagens rätt kostar 125 kr. Övriga varmrätter kostar 155 kr och uppåt. Lättare rätter finns också till lägre priser. Det går även bra att bara ta något att dricka.

Vi hoppas att du/nu har möjlighet att komma förbi. Välkomna!

Redaktör Ulrika Kjerrulf

Layout: Johan Schildt Korrektur: Annika Schildt

Föreningen SLÄKTEN SCHILDT i Sverige

www.schildt.me
info@schildt.me